

అనురావతిమాహాత్మ్యము.

ఇది

గుంటూరు పంచలములోని కుమ్యపూడినివాసియగు

మల్లాది అనంతరామయ్యచే

రచియుంపబడియె.

రెండు ప్రతులు.

శ్రీ. చి. కృష్ణారావుచే

గుంటూరు పాఠశాలము ద్వారా రశాలయందు
ముద్రింపబడియె.

1914.

మొదల రు. 0.1.0.

MS. No. 626
1914

పీఠిక.

అత్యులారా, మీరుండదికొక విన్నపంబు విన్నవించుకొనుచున్నవాడ. అతియేమన నే సాధుడను గణయతిప్రస లక్షణంబు లెఱుంగను. నేను కోరికతో రచించిన యీ చిన్నపా త్తమునందలి తత్వలమన్నించి నొుప్పల ప్రహంభ వేకుచున్నవాడ.

ఇట్లు విధేయుడు,

 మల్లాది అనంతరామయ్య.

శ్రీ రస్తు. అమరావతి మాహాత్యము.

క॥ శ్రీరామ దశరథాత్మజ
కాకుత్స్థా నిఖిలరక్షకా హరవినుతా
స్థిరరణశరారకగుణాను
రాధా ననుబ్రాహ్మణేX రఘుకులతిలకా॥

(గణపతి ప్రార్థన)

సీ॥ శ్రీవినాయక పార్వతీ చిన్నికుఱ్ఱ
నకదగతుడ నినుభువి చెల్లప్రజలు
మొదలదలచెదశకకార్యమునకు, మేలు
XలుX మొక్కెద ననుగృహ గావుమయ్య॥

(వాకి ప్రాస)

॥ శని చిన్న భజించెద
 పావుగు మచ-బుసాను శర్యదునటులం
 నొల్లగవిజ్ఞమెసరిచను
 జనివిశ్విదు జూడెను పంకజాసనురాణి॥

— కథా ప్రారంభము —

జా॥ తా॥ తారాబుడ సరిచరించుచు మహాకష్టాత్ముడై నల్లరూ
 కుంటివృత్తుడు భగ్గదాదనుడు తా॥ స్కృత్ మునిశ్శేషునిక
 విచిత్రగోపనశంబు భగ్గదాదర్ వేదైక్యనూత్తున్ మహా
 సన్మోషంబుడ భగ్గయ్యలుగ బూజుల్ శేషి మామానిష్కన్ ॥

క॥ మునిచంద్ర నాజ్యమోక్షితి
 ననుజాలతోర్జునాదనిల్వ లదివలచాలె

ఘనచింత నొందుచుంటిని

వినియెద నుక నుకధఁజెప్పవే ముద ముదవన్ ।

న॥ అనిన నమ్మనీంద్రుడు సంతసించి నీవేకధవిసదలంచితివని యడుగ
నారాశ్రేయదండీబ్బనియె॥

క॥ ఖర నమరావతియను న

వ్యరమున కా నామమెటుల బుట్టెను హరుడా

పురివెలయుటకేకారణ

మెరిసింపవె పుగ్గాచరిత యీసమయమునన్ ।

క॥ అనియడిగిన నరవరునకు

మునివరుఁడిట్లనియె పాండుపుత్రా వినుమా

ఘనచరితము రసభరితము

విన దురితములెల్లబాఱు వినుపింతునికన్ ।

- క॥ ధారుణి మున్నోక దనుజుడు
 తారకవాముడు ఘోరతపమునరింపక
 వారిజగర్భుడు మెచ్చి యు
 దారత వరములనొసంగ దయశ్శత్రుచేక॥
- క॥ ఇటుల జనుకొనినట్టి వాళ్ళేనుగొంచి
 తారకుడు సంతపించి "విధాత! యమర
 యుష్ గంధర్వ విద్యాధరాదులందు
 నాకు జయముంద వరమిగమృతసంగ నలువ॥
- క॥ బాలుండ్లొక్కొక్కడప్పుగ
 నేలోకమునందున్న నెవ్వనివైవన్
 నీలనుజయింపఁగలవు ను
 శీలుడవై యుండుమీలను చిరకాలంబున్॥

యీ ధ్యాతృకే సోచి సిఘనతపమునకును

మెచ్చి సిఘోరువరము చేనిచ్చితివుడు

గాన మిక్కలినక్కీతిక గాంచుచుండు

మధకమఖన్దై వెలి-గది వసురవాధ॥

వ॥ అని యీయుల వరాబులిడి విరించి తనలోకంబునకే గననిచెప్పి ముని
వరుండిట్లనియె॥

ఉ॥ అంతట దారికుండుచని న్యాయమువీడి సుశేంద్రువీటిలో
వంతలఁజెట్ట దేవతులు వానికిజాగుచునుండ నాశచీ
కాంతుఁడుశారి యొక్క సుమగర్భమునందునడాగియుండె, భూ
కాంతవశేణ్య, రాక్షసు మొగ్గునుజూడ భయంబుజ్ఞానానందన్.
వ॥ అనిన ధర్మజుండిట్లనియె॥

శ॥ మునిచంద్ర కూరుడగు నా
దనుజనిద్రుంపంగ వృత్తి ధైర్యములేకన్
జనియెవని చెప్పినాడవు
ఘనబలుఁడిగ్రదుండు పెరువఁగాబనియేలా॥

ప॥ అనిన మునీంద్రుండిట్లనియె॥

గీ॥ దనుజాకంఠమునను బర్హతంబుకరణి
ప్రేలు సుకలింగము జనులు పెరపుజెంద
నతనిప్రాణంబు లా లింగమండుంగలవ
టంచు నేరును దెలియలేకై రి భువిని॥

గీ॥ అందుచేతనె నురలోకమంత తనకు
చక్రముగావించుకొని నేవవై రిబాధ

శైట్టంచుండగ నిందుండు వీరుడయ్యఁ
బారిపుష్పంబులో దాగవలసె నధిప॥

వ॥ అప్పుడు దేవతలు తమ మనంబున॥

ఉ॥ ఎంతటియాపదల్ గలిగె నిందునివీటి నిట్టివేళ నీ
యంతకునిన్ వధింప మనమందర మైనను జాలమంచు శ్రీ
కాంచునివేడుచున్ గరళకంఠునినమ్ముచు ధార నంచి హ
రంతటఁబోవనాచిరి సుగాధపుడైన విరించివీటిన్॥

క॥ సురలంత ధారచెంతకు

నరిగి దనుజ క్రూరకృత్యమంతయు నుడువన్
సరసిజగద్భుడు మొరవిని
సురలకునిట్లనియె ప్రేమఁజూపుచును మదిన్॥

మ! పెరవున్ నీమండి వేల్పులార వినుడి వేగంబునం దార్శకా
 నునునింజంపగలూడులేడు ధరపైఁ జూడంగ మీదేగి శ్రీ
 హరునిన్ వేడుడి ధక్తితోడ నటంగార్చులెల్లసిద్ధించుదు
 శ్చరితుండల్లు శుభంబుగలుజనుక్కి శంకంపమి కేటికిన్॥

క॥ అనినుడువు నలువ పలుకులు

విని వేల్పులు గొంతచింత విడి శివనిలయం

బునకేగుచుఁ దమమదిని

ట్లనుచు విరక్తింపఁజొచ్చి రవనీనాథా॥

చ॥ అరుగుచునుంటిమచ్చకి నాపరమేశుడు గోపగింపునో
 కరుణానుఁబ్రోచునో గరళకంఠుడు క్రూరులమంచుఁబల్కునో,
 పురహరుడేలఁబల్కు దయఁబ్రోచును, బ్రోవక యెగ్గునేయునే
 హరుడు కృపారసాభి మనయందొకయింపుక ప్రేమఱాపఁడే॥

ప! ఇట్టులఁ దమమనంబున వితర్కించుకొనుచుఁ గుజేకుని పట్టణంబుఁ గడచి॥

క! మరలవృక్షానిని హరుకా
పురమును ఘనదురితహరము మునిజనవరసం
భరితము చింతాహరమున్
మరపుర్నికియ నెలుగుచుండు శూలిపురంబున్॥

గీ॥ కనియె బిమ్మట దేవతాగణము నెండి
పర్వతంబున నివసించు సర్వమయుని
చంద్రచూడుని హరుని భుజంగధరుని
సాధుజనపోషబిరుదుని సాంబశివుని॥

గీ! మూడుకన్నులుగలవాని భూతపతిని
కాయమెల్లవిభూతిని బూయువాని

శ్రీమౌ పురుషుడొ రెండును జెలియకుండ
నున్నవానిని గొరిగో నున్నవాని!

ఈ కుక్షికిరేనివారలకుఁ గోగినసంపదలిచ్చు మేటినిన్
భిక్షమునెత్తుచానిని గుజేరునిదుత్రుని సర్వలోకముల్
రక్షణసేయువానిని దురాత్ములఁబట్టి వధించువాని ఛా
లాయని జేర్చెయిక్కి మరలంతనుతిచిరి భక్తిహోదయన్!

క॥ భారవయి సృష్టిచేసెడు
భూతలమున బంతుకోటిఁ బ్రోచెదుహరివై
భూదేశుడవై లయము
జేతువు మున్ముపుడు రక్షసేయగలేవే!

క॥ హర మున్ను మేమువేడఁగ
-గరణాలలాభమాన్ని కాచాడవె నిన్

మరువక దలంచుచుందుము
కరుణానురక్షింపు నీలకంఠరమమ్మన్!

క! తారకుండను మెకదనుజుడు
క్రూరుడు మాపురముజొచ్చి గొట్టిననిందుం
బారగ జేసెను మము ని
ష్కారణముగ బాధనొంచె గనవెదురాత్మున్!

క! దేవా యీకార్యమునకు
నీవే యాధారమనుచు నీరజగర్భం

దావంతఁడెల్లవచ్చితి

మీవేకాచాదవలయు నీసమయమునన్!

వ! నులివిధమున మొదలిడఁ గరుణాసముద్రుండై న హరుండు శయం
బువీడిపోడని యానతిచ్చె. తదనంతరంబు దనభార్యయగు భార్య

లింసూడి రతిండేలుసమయంబున విరోధయగు మన్మథుండు గామంబు
బుట్టించిపంపి శివునకు ఏర్పడతనంబుగామిఁ బార్శ్వతివేసరిలో
పించి దేవతలచే నిట్లయ్యెననియెంచి యాదేవతాసంఘంబునకు శా
పంచిడెదనన,

ఈ కుందుచునంతరంబున ముకుందునివీక్షింపఁగి దేవతా
బృందముల న్నిందన విధివలుపావకుఁడై మొక్కి గో
వింద హరీ మురారియనివేడుచు గర్జితబాధఁడెల్ల నా
సందడిమాన్వనించి హరి సంతసమొంది కుమారునిట్లనున్ ||

చ॥ మన్మథా యచటశివుఁడు మోహంబులేకున్నవాఁడు. అతనికి మో
హంబుగల్గించి పార్శ్వతీశాపంబుబారినుండి దేవతల రక్షింపుమనిన
-మదనుండిట్లనియె-

క॥ హరి! నీయాజ్ఞనుఁ జనుటకు
 వెలువను నామనవిమెకటి వినునేనేగన్
 హరుడు దనకోపవహ్నినిఁ
 బరిమాయును నన్నుఁదనదా పగతుఁడనగుటన్॥

ప॥ తండ్రి! నేను నీవుచెప్పిపల్లు శివునికి మోహంబుగల్గింపనేగి యచ
 ట మడసెద నందుచే నిన్నువిడచి నీపాదసేవ మానవలసివచ్చుఁగా
 న న్నేగ్గలాసంబునకుఁ బోన్వొల్లననిన వానుదేవుండిట్లనియె॥

క॥ నందన మృతిఁజెందెదనని
 కుందగనీశైల ముందు గొమరుడవై నా
 యందున జననంబొందెదు
 కందర్పుఁడనామ్ము నురలఁ గాచుటకొరకై॥

క॥ అనిహారి చెప్పిన మదనుడు

విని శైలాసమునకేగి విరిశరములచే

ఘనబాధయందుముంచ శి

వునికనుపమ మోహమపుడు బుట్టినశ్లేషదా॥

చ॥ శివునికి ఏర్పాటున్నవింది పార్వతిగర్భంబుఁ జొరబోవుసమయమున॥

చ॥ హరుసతులంతకుండ దమకంబరవీనినిల్చి తోరుడు

శరములువేయుమన్మధుని శాంతవికమ్మలజ్జ చి సిగ్గునం

బుడుషుడొకండువచ్చెనని భొలునకేకనువేయ కోపియై

హరుడువధించె గామునయనానలకీలలఁ గాల్చిభూవరా॥

చ॥ అత్యుదాచీర్యంబు యు క్తస్తానంబునంబడక గుప్తగుప్తమని చప్పు

ములునెడల ననలంబుభంగి వెలుంగుచు భూతలంబునఁ బారెనంటి॥

ఉ! కాంతుచ్చమగ్గెనంచు రతి గన్నులఁద్రోయకణంబులొల్కఁగా
జంతిలుచుండి పోయి హరుచెంతనుఁజేరి నమస్కరించి ని
న్నంతగమందు మారుదు హరాయనివేడుచునుండునట్టి నా
కాంతునిఁ జంపగాఁదగునె కారుణసాంద్రుడ హ మహేశ్వరా!

క! ధారుణిలో బ్రాణులకుఁ

దీరనిమోహంబునిచ్చు ధీరుండును స

త్పూరుషుడు నాదుపెనిమిటి

నీరీతివధింప న్యాయమేసికు శివా!

ప! అని రతిచేవి పతిభిక్షుంబుఁబెట్టుమని వేడిన హరుండు కరుణించి యి

ట్లనియె!

చ! పెనిమిటిమగ్గెనంచు మదిఁబెల్లుగ దుఃఖమునెందకీవు నీ
మనమున నెన్ను నాడవుడ మూరుడుచెంతకువచ్చి నీకథం

గనుగొనిబోవుచుండును సుఖంబుగనుండుచుటంచుఁ దెల్పగా
జనియెదననుచున్న రతి శంభునివడి ముదంబునంజనన్॥

ప॥ అంత రుషిమండలంబున సప్తమహారథులభార్యలైన యరుంధతి
మొదలుగాఁగల యేర్వరంగనలు చెంగున గంగకుంజని యుదకం
బుఁ దెత్తుమని హృదయంబున ముదంబునొందిపోవుచు॥

క॥ చెంగునకని రుషిసతులు

పొంగుచు భోరనుచుపారు పురహరుజటలో
నంగనఁ బాపవిభంగన్

నింగి తెగయు నలలనోడ నిడివగంగన్॥

గీ॥ అంత నదిఁజేరి యచ్చట నాపడతులు
‘నిరుగొంపోవకుండయే నిలచియచ్చట

(2.)

17

వెడలుచుండిన శంభుని ఏర్పములెవ
జూచుచుండిరదుఃఖతీ నుదతిదక్క॥

వ॥ సత్సేదా! యశుంధతి యేకార్థంబై నఁ బరికించి చేయుచుండుదు
గాన సత్కాలాలామణి వారికెరిగింతు వివసండున పచ్చినకార్యంబు
గావించుకొని తిరిగి తననెలవనకుంజనియె నంత నిచ్చట॥

గీ॥ చూడలేమీరు వెలులార చోద్యముగను
యరుగుచున్నది ముందు దావాగ్నిచూడఁ
దపనుడో లేక చగ్గనుడో దహనుడోయన
వెలుగుచున్నది కనులకు వేడ్కపొడను॥

వ॥ యివ్విధంబున నవ్వనిలేలు మనంబున నబ్బురపడుచు నదియునుంగా
క నాసమయంబుదయంబుగావున చలిచే గడగడవడంకును॥

- ఉ! కాంతలు వేగఁబోయి చలిగాచుక వత్తుమటంచు జేలలై
 చెంతకుఁదోయి వీర్యమును జేతులఁజూచుచు కాగలింప నా
 యింతల గర్భభాగమున కీర్ణయనిందియమేగ నవ్వడా
 కాంతలు గర్భధారణముగాఁగ గుమూరులఁగాంచి రావ్యరున్!
- వ! అంత నామగువలు దాము బారిగులను నిందపాలగుదుమని వెఱుపు
 న దమచిహ్నంబు నచటఁబారవై చి నదీతీరంబునకేగి యెప్పటియట్లు నీ
 రంబుగొంటకై యిరుకఁబోఁ బాత్రలఁనిర్మింపఁబోవుతరి వారిపాతి
 ప్రత్యంబు భంగంబగుటచే నాయిదుక ఘటరూపంబుదాల్చినయ్యె
 అందులకా కాంతలు చింతిల్లి తమనిలయంబులకుఁ జలంబులేకయే
 పోయిరి. అట్లువచ్చినవారిం గని వారిభతలాలు కోపించి!
- ఉ! నీరముఁ దెత్తుమంచుఁజని నీరొకయింతయులేక యిట్లురా
 గారణమేము తెల్పుఁడనఁగా సతులూరకయుండ. నానదీ

• తీరమునందుచున్న విధి బెల్లముగా దమదివ్య చతుశ్చ
వారలుగాంచి యంత నిజభార్యలవీడిరి కోవదృష్టితోనా!

క! ఆకాశలు భరణలచే

వాళివివేదలంగ గొట్టఁబడి యుండుటచే

కోకంబునొందుచుం జని

యాశస్థముననిలచిరచ్చ దవసీనాథా!

ప! అంత గంగానదీతీరంబునఁ బిల్లలను మాగఁవశంబునఁగాంచి యుఖ
లలోకసంచారుండగు నారదుండు!

నీ! ఈబాలకులల్లులెవ్వఁ యాబాలు రీయదవినిలు లేద్యనేల
నో బ్రాహ్మణులొ క్షత్రియులొ పై శ్యులొ శూద్రులొ వీరికులమె
దియె యెఱుంగ! గన్నతల్లికినిట్లు గల్గునేకశతము బాలురసీరితిఁ
బారవేయ! ననుచువీరలనేరి కై ననిచ్చెదనంచు నెతుకపోనెంచియే

కముగను గీ. కాగిలంబేర్ప శిశువుల కామములొక. లోకలికల
సిరిలలుఁ జేతులువ్చయల్లె. యూడి యారుతలలును బంజంబై
తు. బుష్ప యొక బాలుడేర్పడవో మనోక.

ప. అంతనబ్బాలుండుగ్రుండ్లై కనులన్ని కణంబులభాతివెలుంగఁ దన్ను
బుట్టినొనియున్న తాపహిగాంచి నీవెవ్వఁడవనియడుగ నారదుం డి
ష్టమృదుశిశువులు మెక్క-బాలుఁడగుటకును మఱియు నబ్బాలుం
డుగ్రుండ్లై మాటలూఁడఁగులుగుటకును నబ్బరమంది తన్నుం జం
పునేమోయని భయంబుఁగూడఁగలుగఁ నంతటిబాలుం డిశ్వరపు
త్రుండ్లై యుండవోవునని తన దివ్యదృష్టిచేకనుంగొని।

చా! హరమత నన్ను నారదుఁడటందురు లోకులు పుర్యలోక సం
చరుఁడను | బహువు తుఁడను శంభుపురంబున కేగుచుంటి నం

చారుగఁగివిన్నవించి గిరిశ్వరువ్రతు నుతించి వేగఁ దా
నరిగెను నారదుండు త్రిపురాంతకువీటికి సమ్మదంబునన్ ।

ప॥ అట్లగి యానలువచ్చి శివునకు జరిగినవృత్తంతెల్ల నరింగింప శి
వుండు సంతసించి తనకుమారుడగు గుమారుని సన్నిధానంబునకే
తెంచి నుతునిముద్దాడె॥ కాని కోపోద్రేకుండగు నబ్బాలుండు దం
డి సరసంబులచే సంతపింపక జాగిలిసమస్కరించె॥

గీ॥ అట్లు దండంబు నీశ్వరుకాచరించి
యేల ననుబుట్టఁజేసితి వెరుగజెత్తు
వలయుకార్యంబుసాధంపఁ గలను నాదు
తండ్రి! యాపనిదెల్పుమ తక్షణమున॥

ప॥ అనిన శంభుండిట్లనియె॥

పం॥ ధర్మిణిలోన దైత్యుడైన దారకుగకు వీరుడై
నుశ్చేద్యుడువీటిలోనవేగఁ జొచ్చి కాధైత్యుచున్
ధర్మిణిఁదన్ను నెవ్వడేనఁ దాక లేడఁటంచుఁదా
దురాత్ముడై నటింపుచుండఁ దుందిరమ్ముపుత్రకా॥

ప॥ అని యిద్విధంబున నెఱింగింపఁ

క॥ అడుగడుగునకును లోకము

గడగడవడకగా ధ్వనులు గగనములెగయున్

వడివడిగా నడచుచుఁదా

పెడలి హరునిమతుఁడు నురలవీరి శేరెన్॥

ప॥ యిట్లుగాని తారకానురుని నెలపుకుంజనుచుండఁ దారకుండాతని పా
దములచవృద్ధులువిని యబ్బురఁజుండి గొట్టునలేచివచ్చి కుమారు
నింగాంచి కన్నుల నివృణులు కుప్పలురాల నాతనితో నిట్లనియె॥

ను! పెరవులెందక వచ్చెడివెనడవో ఏరుడ నెల్ల నీ
తరమే పోరగవప్రయున్ భయముఁజెందక నీకుశక్యంబె వా
కరమున్నేన్ నినుఁగూల్తు నీమశిరముల్ ఖండించెదన్ బాడు నా
కరయై పోయెడు తెల్విఁదెచ్చుకొని పొమ్మావేగనీవీటిన్!

క! నామహిమ నాబలము నా
సామధ్యము సేఱుగనట్టి జనుకుండునె యీ
భూమండలమధ్యంబున
నేమ్మారపువాడవీపు యిటననుగలువన్॥

ప! అనిన కుమారస్వామి యిట్లనియె!

చ॥ పెరపొక యంతలేక యిటుఁ బ్రేలుచునుండెదవేలమూఁఖన్ నీ
గరుషమడంతు దేవతనికాయముసంతసిలంగఁజేతు నీ

పరిణవమెల్లవచ్చిననుఁ బారగఁడోలేద శంభువుత్రుఁడం
చెరుగుమునన్ను నేను వధియిం చెదఁబాడుము నిన్ రణబునన్॥

ప॥ మఱియు నిట్లనియె॥

గీ॥ మరవిభుఁడు దేవతలు నినుఁబాచిపాలి

పోయినట్లుల నేబాలిపోనునిన్ను

కది కొకకంఠగాఁడల్లి కాకములుభు

జింపఁజేసెద నన్ను పాచిపగలవె॥

ప॥ ఇక్కరని ముక్కఁగఱచుతునిపలుకుల కా రక్కనుని కోపాగ్ని రెట్టింప
నాలెండు దనఁజూరతరమగు నొకగడఁదీసి తుమూరునిపైపై వ, నంత
నాకుమారస్వామి ద్దననిరుపమానచాతుర్యంబుచే దనపై కఠిరయం
బున నేతెంచుచున్న గద నచేకఠంఢంబులుగా నొనరించె. ఇట్లు ని
ష్క్రమింపెన తనగదంగాంచి తారకుండు యబ్బురమొంది మరల వే

రోకగద నాబాలునిపైవై న దానింగూడఁ దొల్లింట్టికియఁగావెరిచి
యప్పురారిమతుం డొక్కశరంబుబూని నురారిపైనేసి. అరాక్ష
నుండాబాలుఁడు శరంబులువేయునకాని తనప్రాణంబులురక్షిం లిం
గంబుంగూర్చివ మర్కంబు దెలిసికొనలేదని లోలోనసంతసింతుఁడు
నాతండువేసిన శరంబుఁదప్పించుకొని జంకక మత్త వృషభంబువహి-
దీఁ అంకెలవైచుచు నాతనిపైకురికి పోరజొచ్చె. ఇట్టిరువురు
నిరువదియొక్కదినంబులు ఘోరస్రగామంబుగావించిరి. అట్టితరివ
ఙ్ముఖుండు దారకుని ప్రాణమర్కంబు మున్నే తనతండ్రిచే నెఱిగిన
వాఁడుగావున నొక్కఘోరశరంబునఁ దారకుని మెడతందలి లిం
గంబు దుత్తునియలుగావించె॥

క॥ తారకుఁడంతటధర్మపై

ఘోరంబగుకొండపగిదిఁ గూలి కినుకతో

భానుజీవడఁగఁగనరచి కు
మారుని దాఁడ్యార నుతించి మరణిం చెప్పఁపా॥

౩॥ సురలార సంతసంబునఁ

గురిపించిరి పుష్పవృష్టి గుంభినిమీదఁ

మురయుమఁ జూటలఁజూడిరి

హారపుత్రునిఁ బూజనలిపి రథిక్రమిన్॥

ప॥ ఇట్లు కుమారస్వామి సురలచే వేళ్ళరువిధంబులఁ బూజింపఁబడి
యారేనికాసమయంబునుండి క్షణిని నిలయంబుగానున్న భీమనది
కేశం చెనవిచెప్పిన విని ధర్మజ్ఞునకు నూతునింజూచి మునివరా! కు
మారధర్మనూతుం డిదివరకే తారకుని ప్రాణాబులా లింగమందుండె
ననితేలిసియుఁ జంపుటకన్నిదిసంబులు పోరాడుటకుఁ గారణమేమ
నిన మునీంద్రుండిట్లనియె॥

క॥ ధరణీశ దనుజాద్రుచఁగ

మారనుతునకు నిమిషమాత్రమగు దనుజాబలని

బరయుటక్రిష్టలఁబోరెను

పరికింపఁగ దనుజాదతని బలముకుఁదగునే॥

ప॥ అని వెడియునిట్లనియె. ఓధర్మరాజా! కుమారస్వామి బాణంబు చే దారకునిలింగంబు తునుకలయ్యెనని యిదివరకే నుడివితిని. ఆ తునుకలన్నియు భూగోళంబున నై ద్దుప్రదేశంబులంబడి చూచినప్రజలందరు నెఱపుజెందునట్లుఁ జెరుగుచుండె. పానియందొకలింగంబు ధక్కులుగ బెఱుంగుచుండె. అతనినిర్దుండు తన బాధమాన్విన కుమారస్వామిని నుడించుచు తనపురపాలించుచు నొకనాడు నుఖానీ నుండె భూగోళమున లింగంబుబెరుగు విచిత్రంబు దారకునిమహిమా మావిశోపంబును జాటుచున్నదనియు నాతఁడు ధన్యుడనియు ను

తిరిచి యంతమహానుభావుడు దనపురింజచ్చటచే దనశేషున పా
 పంబువాల్చినది భయంపడి యాపాపంబు భూలోకమున నొకచో
 బడి పెరుగుచున్న యంతనిలింగులు మగత్రపూర్వకంబుగఁ బ్రతి
 స్పించినచో బోవునని నిశ్చయించి తనపరివారంబుతోడను మునిగ
 గాంబులతోడను కక్కేద్రాబునక్కి పయనగాజై భూలోకంబునకేతెం
 చితను గురువగు బృహస్పతిచే నిరాకాయంపుబడిన యొక శుభలగ్న
 మున నాలింగంబును యుక్తంబుగఁ బ్రతిష్ఠించె. పిమ్మట శుక్రుం
 డింద్రుంబాచి, ఇంద్రా! ఈప్రదేశంబునఁ గొంతకాలంబునకు గృష్ణ
 యను నొకనది యుద్భవించి యాలింగంబుపయిబారుఁ గాన నది
 యాలింగముండుటకు యుక్తస్థలంబుగాదనిన శచీనాథుండు మిన్న
 కుండిన వసిష్ఠుడుఁ శుక్రా! అట్లు జుతింపనేల? ఇనట నొకనదియు
 దృవించునేని యది నావాక్యమహిమావశంబున నీలింగంబుదెసరా

క శాలగిహాపురం చెప్పెను అంత బృహస్పతి యింద్రుఁజూచి
యిట్లనియె.

సీ॥ అమశేషయాజ్ఞేష్వరదమశేషరాభిఖ్య నిశముగనుచేర్వడు నీసలమున
పట్టణాంకానియుద్భవమొగుచున్నోట బహుజనధనవన భరితమగు
చు॥ యమరావతియనంగి నాపారశ్రేష్ఠమీ యమశేషుడనుచేర న
లగుచుగకు॥ ఈదేవునన్నిధి ననయుట నిదియొక త్రేతరాజంబయి
క్షీణగాంచు॥

సీ॥ రాజులెందరొ యీపురి రాజధాని
గాఁగఁ దమరాజ్యములశేలఁగలదు ధర్మ
వంతులకుఁ బుణ్యాలకు భక్తివదులకాపు
రంబుగాపురమగు నురరాజరాజ॥

ప॥ అనిన నింద్రుండిట్లనియె॥

గీ॥ భరణిలోపల నీచరిత్రాబు నెవడు
వినిన జడివివఁ బాపంబు వీడిపోయి
పుణ్యక్షగుచును పౌఖ్యమూల్ పొంది యున్ది
నదలి యూతమచివరకు స్వగతముగను॥

ప॥ మరనాథు ష్టిగ్రానతిచ్చి పరివార్బునో మరణోకంబున కేగె
ఓధర్మరాజా! తరువాత గొన్ని దినంబులకు శుక్రూషుచెప్పినట్లు కృ
ష్ణానదియు బృహస్పతి చెప్పినట్లమరావతియను సెకపట్టణంబు నుద్భ
వించె. అపట్టణవాసులు గొందఱుకలసి యాయమరేశ్వరున కొక
యాలయంబుఁబ్బించిరి. కాని యదేవుండు దన్నుఁబ్రతిష్ఠించిన తరు
వాతఁగూడ బెఱుఁగుచునేయుండుటఁజేసి కొన్ని నాళ్ళకా యాలయ
ము బ్రద్దలుజేసికొని పైకెగిసెను. అంత నాయూరిపజలేమిచేయు
టకుఁడోచకున్నతరి నొకరాత్రి నీయమరేశ్వరుండు వారియందొకని

కీ స్వప్నంబునదర్శనాచిచ్చి తానమశేష్యుండననియు దనశిరంబున
 నుకబుగారునీలగొట్టి నానంతటఁ బెరుగకుండుననియుజెప్పెను.
 అంతవారందరు నదియెఱిగి యట్లచేసిరి. దానికి దృష్టాంతముగ న
 చ్చట నిప్పటికి నానీలయు లింగమునరెండువైపులను శిరంబునుండి
 పారియున్న పాలనత్తుళిచారలను గాన్పించును. ఇకముందునట్లే
 గాన్పింపగలవు. ఈభారల నాయమశేష్యుండు దనప్రభావంబుఁబ్ర
 జలకుబాపి వారుతనయందు భక్తిగలవారై

కై శేసె.

గీ॥ అచటఁబ్రతివరానికి హరునిశవ

జరుగుచుండును మిక్కిలి సంభ్రమముగ

నగినునయాత్రజూడ నాపటణమున

కరిగెడద పెక్కుయాత్రకు లవనినాథ॥

క॥ అచ్చటనమరేశ్వరునకు

ముచ్చటగానేవజరుగు మూడుదినంబులే

అచ్చటిజనములు పిమ్మట

విచ్చేయుదురాపురంబు నీడి నశేంద్రా॥

చ॥ నశేంద్రా! నశరింగినకళనంతయు విరుపించితిని ఇంక నీవు పుణ్య
కీలుండువయ్యెదను. అదియునుగాక నీమనమరందియగు శ్రీకృష్ణుని క
రుణచలన నీసర్వరాజ్యంబును పొందగలవు

క॥ అనినుకువు నూతుపలుకుల

విని ధర్మజుచ్చియపుడు వేమరునూతున్

ఘనుడని కొనియాడుచుదా॥

జనియెను తమ్ములనునూడి సంహోషముతోన్॥

స ౨ పూ॥ గా॥ ము.

10463

